

2015/2226(INI)

12.7.2016

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

k tématu: „Jak může SZP zlepšit tvorbu pracovních míst ve venkovských oblastech?“
(2015/2226(INI))

Navrhovatelka: Elisabeth Köstinger

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že v mnoha členských státech mají ženy z venkovských oblastí jen omezený přístup na trh práce a relativně malé jsou i možnosti založení vlastního podniku v zemědělském odvětví;
- B. vzhledem k tomu, že ženy představují o něco méně než 50 % celkové aktivní populace ve venkovských oblastech EU a přibližně 45 % celkové ekonomicky činné populace v roce 2011¹; vzhledem k tomu, že v průměru 29 %² zemědělských podniků v Evropě je vedeno ženami a že podnikatelky představují v sociálním, hospodářském a ekologickém ohledu významný pilíř udržitelného rozvoje venkovských oblastí;
- C. vzhledem k tomu, že hospodářská krize ovlivnila celou Evropskou unii a že zejména venkovské oblasti čelí mírám nezaměstnanosti, chudoby a vylidnění, které na ně tvrdě dopadají, a to především v případě žen;
- D. vzhledem k tomu, že rozdíly v platech mezi muži a ženami jsou ve venkovských oblastech o 10 % vyšší než v jiných oblastech, a vzhledem k tomu, že je třeba věnovat více pozornosti vytvoření aktuálních statistik týkajících se půdy ve vlastnictví žen a pracovních podmínek žen ve venkovských oblastech;
- E. vzhledem k tomu, že podíl majitelek zemědělských podniků, které jsou příjemkyněmi pomoci v rámci programu pro rozvoj venkova, je nižší než podíl zemědělských podniků v EU, které řídí ženy³;
- F. vzhledem k tomu, že ve SZP je nutné důsledně uplatňovat zásadu rovných příležitostí mužů a žen a že genderově citlivý přístup musí být uplatňován nejen v rámci SZP, ale rovněž v rámci politik soudržnosti ve venkovských oblastech;
- G. vzhledem k tomu, že v roce 2009 bylo v převážně venkovských oblastech zaměstnáno pouze 61 % žen ve věku 20 až 64 let⁴;
- H. vzhledem k tomu, že neustálý odliv žen z venkovských oblastí má negativní dopad nejen na sociální infrastrukturu, například kvůli tomu, že odchází velké množství žen, které se zapojují do dobrovolné činnosti, ale rovněž na trh práce, a vzhledem k tomu, že tomuto odlivu lze zabránit pouze vytvořením rámce, který ženám umožní dosáhnout svých osobních a pracovních cílů ve venkovských oblastech;
- I. vzhledem k tomu, že prosazování rovnosti žen a mužů a zákaz diskriminace patří mezi

¹ Eurostat (2013). Regionální ročenka úřadu Eurostat za rok 2013. Zaměření na rozvoj venkova.

² Studie tematické sekce C Evropského parlamentu s názvem „Mezinárodní den žen žijících ve venkovských oblastech 2015“.

³ Dower, J. (2015). „Úloha finančních prostředků v rámci společné zemědělské politiky pro ženy žijící ve venkovských oblastech“. EPRS, Mezinárodní den žen žijících ve venkovských oblastech 2015.

⁴ Evropská komise (2011), „Zemědělství a rozvoj venkova. Krátké zprávy týkající se zemědělské ekonomiky EU. Venkovské oblasti a strategie Evropa 2020 – zaměstnanost“, zpráva č. 5 – listopad 2011.

zásady, jimiž se řídí poskytování podpory z evropských strukturálních a investičních fondů včetně Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV);

1. konstatuje, že ženy ve venkovských oblastech netvoří homogenní skupinu a že se jejich úlohy, potřeby a situace v jednotlivých členských státech liší; domnívá se, že rozdílné musí být proto i způsoby zlepšování jejich životních příležitostí a vyhlídek na zaměstnání; nicméně poukazuje na nerovný přístup žen k vlastnictví zemědělské půdy; konstatuje, že ženy v zemědělských podnicích jsou často pouze rodinné příslušnice vlastníků, jsou řazeny do kategorie „manželka vlastníka“, jejichž podíl v roce 2007 představoval 80,1 % všech manželů/manželek¹, a často proto nemají vlastní příjem, takže ne vždy jsou finančně nezávislé;
2. vyjadřuje hluboké politování nad genderovými rozdíly ve venkovských oblastech a vyzývá ke zlepšení pracovních podmínek žen a ke zjednodušení jejich přístupu k půdě;
3. zastává názor, že zemědělkyně se významně podílejí na zachování perspektivního drobného zemědělství, a proto by měl být dotacemi diverzifikačních opatření, jako je např. přímý prodej, agroturistika či sociální a pečovatelské služby, více podpořen jejich inovativní potenciál; zdůrazňuje význam pojetí diverzifikace zemědělských podniků, včetně širokého spektra environmentálních, ekonomických a kulturních statků a služeb, neboť mohou vytvářet možnosti vedlejšího příjmu pro ženy v zemědělských podnicích a zároveň výrazně usnadnit sladění rodinného a pracovního života mužů i žen;
4. je znepokojen potenciálním dopadem dohod, o nichž se právě jedná, jako je transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP), komplexní dohoda o hospodářské a obchodní spolupráci s Kanadou (CETA) a dohoda o volném obchodu EU-Mercosur, na zemědělství;
5. poukazuje na to, že prosazování rovného postavení mužů a žen je základním cílem EU a jejích členských států a že zohledňování rovnosti žen a mužů by proto mělo být nedílnou součástí SZP; vyzývá Komisi, aby zlepšila ukazatele monitorování a hodnocení SZP s cílem rozpoznat „neviditelnou“ práci žen a aby tyto ukazatele pokud možno rozdělovala podle pohlaví; zdůrazňuje, že je třeba určit cíle stanovené na základě posuzování dopadů z hlediska rovnosti žen a mužů za účelem podpory udržitelných vyhlídek a placených pracovních míst pro ženy v odvětví zemědělství a zvýšení hospodářské účinnosti;
6. poukazuje na vysoký podíl samostatně výdělečně činných osob ve venkovských oblastech, které nemají odpovídající sociální zabezpečení, a na vysokou míru „neviditelné“ práce, která se týká především žen; vyzývá proto členské státy a regiony s legislativními pravomocemi, aby zlepšily právní předpisy týkající se rovnosti žen a mužů na trhu práce, zejména pokud jde o mzdy, právo vlastnit majetek a rozhodování a aby zajistily sociální zabezpečení žen i mužů pracujících ve venkovských oblastech;
7. vyzývá členské státy, aby účinněji využívaly možnosti podpory zemědělek a žen ve venkovských oblastech v rámci EZFRV a aby podporovaly vhodná zjednodušující opatření; vyzývá Komisi, aby navrhla nová cílená opatření na podporu účasti žen na trhu práce ve venkovských oblastech, a členské státy, aby do svých programů rozvoje venkova

¹ Evropská komise (2012), „Krátké zprávy týkající se zemědělské ekonomiky. Ženy v zemědělství a ve venkovských oblastech EU: tvrdá práce, nízký profil“, zpráva č. 7 – červen 2012.

zařadily dílčí programy zaměřené na podporu podnikání žen, strategie tvorby pracovních míst pro ženy, která jim zajistí důchodová práva, politiky na podporu zastoupení žen na politických, ekonomických a sociálních fórech v zemědělském odvětví a podporu rovných příležitostí ve venkovských oblastech;

8. naléhavě vyzývá členské státy, aby posilovaly úlohu sociálních partnerů a organizací sociálního zabezpečení, které působí vedle oficiálních orgánů a monitorují soulad s právními předpisy v oblasti zaměstnanosti, bojují proti nehlášené práci a sledují dodržování standardů sociálního zabezpečení a bezpečnosti, které podporují sociální a ekonomickou integraci migrujících pracovníků, včetně sezónních pracovníků, migrantů a uprchlíků z řad žen; vyzývá k provedení úprav s cílem zajistit, aby se ženy mohly podílet na všech úrovních tohoto procesu;
9. vyzývá Komisi, aby navrhla úpravy za účelem odpovídajícího financování konkrétního programu EU v podobě „evropské záruky pro ženy z venkovských oblastí“ podle vzoru evropské záruky pro mladé lidi;
10. poukazuje na to, že se v EU každoročně zmenšuje plocha zemědělské půdy; zdůrazňuje, že tato půda je životně důležitá pro zachování orné půdy, která zajišťuje pracovní místa ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy, aby prosazovaly lepší přístup k půdě v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti na venkově, a žádá v této souvislosti, aby byla přijata opatření, která mladým ženám pracujícím v zemědělství zajistí přístup k úvěrům a umožní jim podílet se na obhospodařování půdy;
11. upozorňuje na skutečnost, že ženy tvoří 45 % pracovní síly v zemědělství; vyzývá Komisi, aby přezkoumala definici rodinného zemědělského podniku s cílem usnadnit jejich přístup k odbornému vzdělávání a profesnímu poradenství a také ke kapitálu a dávkám;
12. vyzývá Komisi, aby zohledňovala rovnost žen a mužů při sestavování rozpočtu na finanční podporu v rámci prvního a druhého pilíře SZP;
13. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy zlepšila podmínky žen ve venkovských oblastech a poskytla nejen dostatečné informační materiály o možnostech dotací specificky zaměřené na zemědělkyně a ženy ve venkovských oblastech, ale přístup ke vzdělání a úvěrům a aby podporovala vytváření sdružení a poskytování celoplošného odborného poradenství o diverzifikaci tak, aby tyto ženy povzbudila k aktivní realizaci vlastních projektů na venkově; konstatuje v této souvislosti, že je zapotřebí, aby byl informační materiál zpřístupněn také na platformách on-line s cílem umožnit ženám v zemědělských oblastech pružný přístup k informacím o grantech; zdůrazňuje, že zavedení informačních kursů určených ženám, které by se týkaly pravidel a požadavků ohledně zakládání firem a jejich řízení, mohou mít pozitivní dopad, neboť mohou ženám dodat sebedůvěru, již potřebují k tomu, aby zahájily své vlastní podnikání;
14. vyzývá příslušné celostátní, regionální a místní orgány, aby podpořily účast žen v místních akčních skupinách a rozvoj místních partnerství v rámci programu Leader a aby zajistily vyváženou účast z hlediska pohlaví v jejich správních radách;
15. zdůrazňuje význam, který mají opatření podporující vzdělávání, odbornou přípravu a získávání další kvalifikace zemědělek a žen ve venkovských oblastech, včetně podpory většího přístupu k postgraduálním školicím programům a specializačním kursům pro

podnikatele a zemědělské producenty, pro zajištění dlouhodobé zaměstnanosti v zemědělských oblastech, a tudíž pro usnadnění adaptace na změny v zemědělství a ve výrobě potravin; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby náležitě zvažila podpůrná opatření v rámci druhého pilíře SZP, podporu odborného vzdělávání a poradenství pro ženy v zemědělských podnicích, včetně zvláštního odborného vzdělávání s cílem zlepšit dovednosti žen a jejich konkurenceschopnost v zemědělství a usnadnit jejich formální pracovní příležitosti; zdůrazňuje, že je důležité poskytovat ženám poradenství a podporu s cílem umožnit jim rozvíjet inovační zemědělské činnosti ve venkovských oblastech, včetně zemědělské prvovýroby;

16. zdůrazňuje – mimo jiné s ohledem na práci na částečný úvazek a práci z domova – význam digitálního rozvoje ve venkovských oblastech a rozvoje celostního přístupu („digitální vesnice“) a vyzývá v této souvislosti k tomu, aby byly ve větší míře využívány programy v rámci druhého pilíře s cílem usnadnit zahájení samostatně výdělečné činnosti; zdůrazňuje, že má-li se mužům a ženám usnadnit dosažení souladu mezi pracovním a soukromým životem, je zásadní zlepšit kvalitu a dostupnost základní infrastruktury, jako jsou dopravní spojení, bezpečné dodávky energie a spolehlivé a rychlé širokopásmové technologie, které ženám s vysokou kvalifikací mohou umožnit, aby pracovaly ve venkovských oblastech (např. prostřednictvím elektronického podnikání), a každodenně potřebné instituce a služby ve venkovských oblastech, a vyzývá členské státy, aby k rozvoji venkova přijaly v úzké spolupráci s městskými a regionálními orgány flexibilní přístup;
17. zdůrazňuje význam podpory a prosazování účasti zemědělkyní na procesu rozhodování; poukazuje na to, že ženy mohou přispět k rozvoji svých komunit a zemědělských podniků;
18. zdůrazňuje, že ve venkovských oblastech v celé Evropě dochází ke stárnutí obyvatelstva, je zde nízká hustota osídlení a některé oblasti se vyliďňují; vyzývá k dodatečným opatřením za účelem rozvoje životních a pracovních podmínek ve venkovských oblastech, díky nimž budou mít ženy a jejich rodiny důvod zde zůstat a prožít úspěšný život;
19. vyzývá regionální subjekty, aby s využitím financování z druhého pilíře prováděly programy zaměřené na zvyšování informovanosti s cílem zdůrazňovat genderovou neutralitu ve všech činnostech a překonávat přetrvávající vysoce tradiční rozdělení úloh v zemědělství;
20. upozorňuje na obtíže, jimž zemědělkyně čelí ve chvíli, kdy je zapotřebí získat finanční prostředky; konstatuje, že lepší dostupnost kapitálu pro investice v rámci SZP je zásadní pro zlepšení socioekonomické situace žen ve venkovských oblastech a pro podporu ženského podnikání, a vyzývá členské státy, aby prosazovaly, podporovaly a poskytovaly přístup zemědělkyní ke zdrojům financování a zvláštnímu odbornému vzdělávání, které tento přístup mohou usnadnit;
21. je si vědom specifických výzev, pokud jde o sladění soukromého života a práce v zemědělských podnicích, a významu, který má situace rodičů a zaměstnanecké prostředí vstřícné rodinám v rodinných zemědělských podnicích; zdůrazňuje zásadní úlohu veřejných služeb při zvyšování účasti žen na trhu práce, neboť tyto služby snižují zátěž žen, které obvykle tráví více času než muži péčí o děti a další závislé osoby; vyzývá členské státy a regionální a místní vlády, aby prováděly politiky, které budou chránit, zlepšovat a podporovat kvalitní, přístupnou a cenově dostupnou infrastrukturu, zařízení

a služby pro každodenní život ve venkovských oblastech;

22. vyzývá členské státy, aby zlepšily sociální zabezpečení a opatření pro právní uznání zemědělkyn s cílem zajistit, aby požívaly stejných práv jako muži, vzhledem k tomu, že často pracují pro rodinné podniky bez sociálního zabezpečení nebo právní ochrany;
23. zdůrazňuje, že je třeba udržet, pobízet a podporovat podnikatelské iniciativy, sdružení, družstva a organizace žen v zemědělství a ve venkovských oblastech, které budou napomáhat výměně osvědčených postupů na místní, regionální a celostátní úrovni a stimuluovat přístup žen na trh práce; poukazuje dále na význam rozvoje informačních uzlů a sítí s cílem zvyšovat povědomí o sociálním a ekonomickém postavení žen ve venkovských oblastech.

**VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO**

Datum přijetí	12.7.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 26 -: 0 0: 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Ildikó Gáll-Pelcz, Arne Gericke, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Rosa D'Amato, Jens Nilsson